

መጽሐፈ ዳንኤል - ቁጥር አምስት

ሰባ ዓመታት

Jeff Pippenger

2023-11-29

ኢዮአቄም ከይሁዳ የመጨረሻዎቹ ሦስት ነገሥታት መካከል የመጀመሪያው ነበር፤ በባቢሎናውያንም በተሸነፈ ጊዜ ለደቡባዊው መንግሥት የሰባ ዓመት ባርነት ተጀመረ። እነዚያ ሰባ ዓመታት ባቢሎን፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት የመጀመሪያው መንግሥት፣ የሚገዛበትን የዘመን ክፍለ ጊዜ ይለዩታል። በኢሳይያስ ምዕራፍ 49 ሦስት ውስጥ፣ የጢሮስ ጋለሞታ በትንቢታዊ መልኩ እንደ አንድ ንጉሥ ዘመን ተለይተው ለተገለጹ ሰባ ምሳሌያዊ ዓመታት ትረሳ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ ንጉሥ መንግሥት ነው፤ ሰባ ዓመት የሆነውም የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ብቸኛ መንግሥት ባቢሎን ነበር።

በዚያ ታሪክ ወቅት፣ ጳጳስናን የምትወክለው የጢሮስ ጋለሞታ ትረሳ ነበር። በምሳሌያዊው ሰባ ዓመት መጨረሻ ግን ትታሰብ ነበር፤ ወጥታም ከምድር መንግሥታት ሁሉ ጋር ዝሙት ትፈጽም ነበር። መንፈሳዊ ዝሙት ማለት ቤተ ክርስቲያንና መንግሥት የሚያደርጉት ሕገ-ወጥ ግንኙነት ነው። በምሳሌያዊው ሰባ ዓመት መጨረሻ፣ ጳጳስና ከተባበሩት መንግሥታት ጋር ወደ ግንኙነት ትገባ ነበር፤ ይህም በምሳሌያዊው ሰባ ዓመት መጨረሻ የጢሮስ ጋለሞታ ዝሙት ከምትፈጽምባቸው ነገሥታት ሁሉ የተወከለ ነው። በምሳሌያዊው ሰባ ዓመት ወቅት የሚነግሠው መንግሥት ዩናይትድ ስቴትስ ነው፤ ሁለት ቀንዶች ያሉት የምድር አውሬ።

የዳንኤል መጽሐፍ አንድ እስከ አምስት ያሉት ምዕራፎች የባቢሎንን ሰባ ዓመታት ታሪክ ይዘረዝራሉ፤ ስለዚህም እነዚህ ምዕራፎች የምድር አውሬውን ሁለቱን ቀንዶች ታሪክ ይወክላሉ። አራተኛና አምስተኛ ምዕራፎች የባቢሎንን የመጀመሪያና የመጨረሻ ነገሥታት ያመለክታሉ፤ እነዚህም ሁለቱ ምዕራፎች በአንድነት የምድር አውሬውንና ሁለቱን ቀንዶችን ታሪክ ያመለክታሉ። የሁለቱ ቀንዶች ፍርድ፣ እንዲሁም የምድር አውሬው ራሱ ፍርድ፣ በመጀመሪያው ንጉሥና በመጨረሻው ንጉሥ ፍርድ ይወከላል። የናቡከደነፆር ፍርድ “ሰባት ዘመናት” ለሚባል ጊዜ መባረር ነበር፤ በዚያም ጊዜ ሣር እየበላና በጤዛ እየተረጠበ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት እንደ ዱር አውሬ ኖረ። የብልሻጽር ፍርድ በግድግዳው ላይ ተጽፎ ነበር፤ ከሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቁጥር ጋርም እኩል ተደርጎ ተቆጥሮአል፤ ስለዚህም የምድር አውሬውና የሁለቱ ቀንዶች ፍርድ በዘሌዋውያን ሃያ ስድስት ውስጥ በተጠቀሰው “ሰባት ዘመናት” እንደሚወከል ያመለክታል። ይህም በሁለት ነገሥታት ምስክርነት ላይ የተመሠረተ ነው፤ ሁለቱ ምስክሮችም የመጀመሪያውንና የመጨረሻውን ይወክላሉ።

“ሰባቱ ዘመናት” ለአድቪንቲዝም የመሰናከል ድንጋይ ነው፤ ስለዚህም ለማየት ፈቃደኞች በግልጽ ሁኔታ ቢገኝም ሊታወቅ አይችልም። እርሱ ሰባ ዓመታት የነገሠውን ሕዝብ (ባቢሎን) የፍርድ ምልክት ነው፤ እንዲሁም ሰባ ምሳሌያዊ ዓመታት ለሚነግሥ መንግሥት የፍርድ ምልክት ነው። ዊልያም ሚሊር የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባቱ ዘመናት” ስለሆነው ግንዛቤውን ባቀረበ ጊዜ፣ በዳንኤል ምዕራፍ አራት ናቡከደነፆር እንደ አውሬ እየኖረ ያሳለፋቸውን ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባቱ ዘመናት” ለመደገፍ ከትንቢታዊ ምስክሮች አንዱ አድርጎ ተጠቀመ። “ሰባቱ ዘመናት” በዘካርያስ ምዕራፍ አራት ሁለቱም የመሠረት ድንጋይና የራስ ድንጋይ ናቸው። ኢየሱስ፣ እህት ዋይት፣ ኢሳይያስና ጴጥሮስ ይህንን የማዕዘን ራስ የሚሆን ድንጋይ መሆኑን ያመለክታሉ። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት የክርን አክሊል ትምህርት ነው፤ ሆኖም ራሳቸውን የሦስተኛው መልአክ መልእክተኞች ነን በሚሉ ዘንድ በመሠረቱ ያልታዩ ነው።

የዳንኤልን መጽሐፍ የመጀመሪያዎቹን ስድስት ምዕራፎች ለማሰብ ስንጀምር፣ ከመነሻው ጀምሮ “ሰባቱ ዘመናት” መለየታቸው መገንዘብ አስፈላጊ ነው። የአቁም በባቢሎን በተጣለ ጊዜ፣ የሰባ ዓመታት ምርኮኝነት ተጀመረ። የዜና መዋዕል መጽሐፍ ለምን ሰባ ዓመት በምርኮ እንደተወሰዱ ያብራራል።

ሴዴቅያስ መንግሥት ሲጀምር ዕድሜው ሀያ አንድ ዓመት ነበር። በኢየሩሳሌምም አሥራ አንድ ዓመት ነገሠ። በአምላኩም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ የሆነውን አደረገ፣ ከእግዚአብሔርም አፍ የሚናገረው ከነቢዩ ከኤርምያስ ፊት አልተዋረደም። ደግሞም በእግዚአብሔር ያማለደውን ንጉሥ ናቡከደነፆርን ዐመፀበት፤ ነገር ግን አንገቱን አደነደነ፣ ልቡንም ወደ እግዚአብሔር ወደ እስራኤል አምላክ እንዳይመለስ አጸና። ከዚህም በላይ የካህናቱ አለቆች ሁሉና ሕዝቡ እንደ አሕዛብ ጽያፍ ሥራ ሁሉ እጅግ አብዝተው ተለለፉ፤ በኢየሩሳሌምም የቀደሰውን የእግዚአብሔርን ቤት አረከሱት። የአባቶቻቸውም አምላክ እግዚአብሔር ለሕዝቡና ለመኖሪያው ስፍራ ስለ ራራላቸው ቀድሞ ተነሥቶ በመልእክተኞቹ ወደ እነርሱ ይልክ ነበር፤ እነርሱ ግን የእግዚአብሔርን መልእክተኞች አላግጠውባቸው፣ ቃሉንም ናቁ፣ ነቢያቱንም አላዋረዱ፣ እስከሚፈወስ የሌለው ድረስ በሕዝቡ ላይ የእግዚአብሔር ቍጣ እስኪነሣ ድረስ። ስለዚህም በላያቸው የከለዳውያንን ንጉሥ አመጣ፣ እርሱም በመቅደሳቸው ቤት ውስጥ ጎበዘዝታቸውን በሰይፍ ገደለ፤ ለጎበዝም ለድንግልም ለሽማግሌም በዕድሜ ለተጎበዝም አልራራም፤ ሁሉንም በእጁ አሳልፎ ሰጠው። የእግዚአብሔርም ቤት ዕቃ ሁሉ፣ ታላቅም ትንሽም፣ የእግዚአብሔርም ቤት መዝገብ፣ የንጉሡም መዝገብ፣ የመኪንንቱም መዝገብ፤ ይህን ሁሉ ወደ ባቢሎን አመጣ። የእግዚአብሔርንም ቤት አቃጠሉ፣ የኢየሩሳሌምንም ቅጥር አፈረሱ፣ አዳራሾቻችንም ሁሉ በእሳት አቃጠሉ፣ መልካሞቻችንም ዕቃዎች ሁሉ አጠፉ። ከሰይፍም ያመለጡትን ወደ ባቢሎን ማረካቸው፤ እነርሱም የፋርስ መንግሥት እስኪነግሥ ድረስ ለእርሱና ለልጆቹ ባሪያዎች ሆኑ፤ ይህም በኤርምያስ አፍ የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል እንዲፈጸም ነበር። ምድሪቱ ሰንበቶቿን እስክትደሰት ድረስ፤ ፈርሳ በተዋቸበት ዘመን ሁሉ ሰንበትን አደረገች፣ ሰባ ዓመትም እስኪፈጸም ድረስ። በፋርስም ንጉሥ በቂሮስ የመጀመሪያ ዓመት፣ በኤርምያስ አፍ የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል እንዲፈጸም፣ እግዚአብሔር የፋርስን ንጉሥ የቂሮስን መንፈስ አነሣሣ፤ እርሱም በመንግሥቱ ሁሉ ውስጥ አዋጅ አስነገረ፣ በጽሕፈትም እንዲህ ብሎ አወጣው፤ የፋርስ ንጉሥ ቂሮስ እንዲህ ይላል፤ የሰማይ አምላክ እግዚአብሔር የምድርን መንግሥታት ሁሉ ሰጥቶኛል፤ እርሱም በይሁዳ ባለቸው በኢየሩሳሌም ቤት እንድሠራለት አዘኛል። ከሕዝቡ ሁሉ ውስጥ ከእናንተ መካከል ማን አለ? እግዚአብሔር አምላኩ ከእርሱ ጋር ይሁን፣ እርሱም ይውጣ። 2 ዜና መዋዕል 36፡11-23።

በባርነት የቆዩት ሰባ ዓመታት፣ “ምድሪቱ ሰንበቶቿን እስክትደሰት ድረስ፤ ስትፈርስ የኖረችበትን ዘመን ሁሉ ሰንበትን ጠበቀች” የሚለውን የኤርምያስ ቃል ለመፈጸም ነበሩ። ከምንጠቅሰው በዜና መዋዕል ያለው ቁጥር በስተቀር፣ ምድሪቱ ሰንበቶቿን “ትደሰት” ብሎ የሚያመለክት ሌላ ክፍል በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ አንድ ብቻ አለ። ያ ክፍል በዘሌዋውያን ምዕራፍ ሃያ አምስትና ሃያ ስድስት ውስጥ ይገኛል። ምዕራፍ ሃያ አምስት ምድሪቱ የሰንበት ዕረፍቷን እንድትደሰት እንዴት መቆጠር እንዳለበት መመሪያን ይሰጣል፤ ምዕራፍ ሃያ ስድስት ደግሞ እነዚያ የቃል ኪዳን መመሪያዎች ካልተከተሉ የሚመጣውን የ“ሰባት እጥፍ” እርግጫን ያቀርባል።

የየአቁም እጣ ፈንታ ዳንኤል በዘጠነኛው ምዕራፍ የሙሴ “እርግጫን” እና “መሐለ” ብሎ ከጠራው ነገር አንድ ክፍል የሆነውን ምርኮኝነት መጀመሪያ አመለከተ። ዳንኤል የ“ሰባቱ ዘመናት” እርግጫን ይረዳ ነበር፤ በዘጠነኛው ምዕራፍ ምስክርነት እንደሚሰጥ፣ እግዚአብሔር ሕዝቡ በባቢሎን በባርነት የሚኖሩበትን የዓመታት ቍጥር የተረዳው፣ የኤርምያስን የሰባ ዓመታት ትንቢት በማጥናቱ እንደሆነ ነው።

በመንግሥቱ በመጀመሪያው ዓመት፣ እኔ ዳንኤል በመጻፍት ከእግዚአብሔር ቃል ወደ ነቢዩ ኤርምያስ የመጣውን የዓመታት ቍጥር አስተዋልሁ፣ ይኸውም በኢየሩሳሌም ጥፋት ላይ ሰባ ዓመት እንዲፈጸሙ ነበር። ዳንኤል 9፡2።

ዳንኤል የሰባ ዓመታቱን “በመጻፍት” አስተዋለ፤ ይህም የኤርምያስ መጽሐፍ ብቻ አልነበረም። የተረዳው ሌላው መጽሐፍ የሙሴ ጽሑፎች ነበሩ፤ ምክንያቱም በጸሎቱ “መርገም” ተብሎ የተጠራው የሰባው ዓመታት ባርነት የሙሴ “መሐለ” እንደሆነ ይገልጻል። በዳንኤል ምዕራፍ ዘጠኝ “መሐለ” ተብሎ የተተረጎመው ቃል፣ በዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባት ጊዜ” ተብሎ የተተረጎመው ያው ቃል ነው። የይሁዳ በባቢሎን ለሰባ ዓመት የነበረው ምርኮኝነት፣ ዘመናዊ የሥነ-መለኮት ሊቃውንት ማንኛውንም ክርክር ቢያቀርቡም፣ የ“ሰባት ጊዜ” መርገም ፍጻሜ ነበር። እውነቱ እንደ ቀን ግልጽ ነው፤ ነገር ግን ለማየት ፈቃደኛ ከሆናችሁ ብቻ ነው።

እግዚአብሔርም በሲና ተራራ ላይ ለሙሴ ተናገረው እንዲህም አለ፤ ለእስራኤል ልጆች ተናገር፣ እንዲህም በላቸው፤ እኔ የምሰጣችሁትን ምድር በገባችሁ ጊዜ፣ ምድሪቱ ለእግዚአብሔር ሰንበትን ትጠብቅ። ስድስት ዓመት እርሻህን ትዘራለህ፣ ስድስት ዓመትም ወይንህን ትገርዘለህ፣ ፍሬውንም ትሰበስባለህ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ለምድሪቱ የሙሉ ዕረፍት ሰንበት፣ ለእግዚአብሔር ሰንበት ይሆናል፤ እርሻህን አትዘራ፣ ወይንህንም አትገርዝ። ከመከርህ በራሱ የበቀለውን አታጫድ፣ ያልተገረዘውንም የወይንህን ፍሬ አትሰብስብ፤ ለምድሪቱ የዕረፍት ዓመት ነው። የምድሪቱም ሰንበት ለእናንተ ምግብ ይሆናል፤ ለአንተ፣ ለባሪያህ፣ ለሴት ባሪያህ፣ ለቅጥረኛህ፣ ከአንተ ጋርም ለሚኖር ለመጻተኛህ፣ ለከብቶችህም፣ በምድርህም ላሉት አራዊት ሁሉ ምግብ ይሆናል። ለአንተም ሰባት የዓመታት ሰንበቶችን ቁጥር፣ ሰባት ጊዜ ሰባት ዓመት፤ የሰባቱም የዓመታት ሰንበቶች ዘመን አርባ ዘጠኝ ዓመት ይሆንልሃል። ከዚያም በሰባተኛው ወር በአሥረኛው ቀን የኢዮቤልዩ መለኮት እንዲነፋ አድርግ፤ በስርዖት ቀን በምድራችሁ ሁሉ መለኮቱን እንዲነፋ አድርጉ። ዘሌዋውያን 25፡1-9።

የምድሪቱን ዕረፍት በሚመለከቱት ትእዛዛት ውስጥ፣ ምድሪቱን ስድስት ዓመት በማረስና አንድ ዓመት እንድታረፍ በመፍቀድ የሚከናወኑት ሰባቱ ዑደቶች እስከ አርባ ዘጠነኛው ዓመት እንደሚቀጥሉ ማየት አስፈላጊ ነው። በዚያን ጊዜ የሰባት ዑደቶች ማለትም የሰባት ዓመታት ፍጻሜ መሆኑን የሚያመለክት ኢዮቤልዩ ሊኖር ነበር። ሊታይ የሚገባው ዋና ነጥብ የኢዮቤልዩ መለኮት ድምፅ በስርዖት ቀን ላይ መሰማት እንደነበረ ነው። እንግዲህም ከዚህ የሚታወቀው ተምሳሌታዊው ሳይሆን ፍጻሜያዊው የስርዖት ቀን በኦክቶበር 22, 1844 በተጀመረ ጊዜ፣ “ሰባት ጊዜ” ዑደትን የሚወክለው የኢዮቤልዩ መለኮት በዚያን ጊዜ መነፋት እንደነበረ ነው። በ677 ዓ.ዓ. ምናሴ ወደ ባቢሎን በተወሰደ ጊዜ የተጀመረው “ሰባት ጊዜ”፣ በፍጻሜያዊው የስርዖት ቀን ላይ የተጠናቀቁ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታትን ይወክል ነበር። ግንኙነቱ ሊያመልጥ የሚችለው ማየት የማይፈልጉትን ብቻ ነው። የ“ሰባት ጊዜ” ዑደት ከሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት ጋር የተያያዘ ነው።

እንዲሁም በዘሌዋውያን ሃያ አምስት የመጀመሪያዎቹ ዘጠኝ ቁጥሮች ውስጥ በተሰጡት የኪዳኑ መመሪያዎች ውስጥ፣ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የ«ቀን ለአንድ ዓመት» መርህ እጅግ ጥልቅ የሆነ ምሳሌ እንዳለ ማየት ደግሞ አስፈላጊ ነው። ነገር መለኮት ምሁራኑ መንጋውን በባቢሎን ወይን ለማስረከስ ሲሉ የሚወረውሩት የተረት ወጥ የሚለው፣ በምዕራፍ ሃያ ስድስት ያለው የ«ሰባት ዘመን» ፍርድ ማለት በ«ሰባት ዘመን» ተብሎ የተተረጎመውን ቃል የዕብራይስጥ ትርጉም የተሳሳተ መረዳት ነው የሚል ነው። ይህ ክርክር እውነት አይደለም። የቃሉ የዕብራይስጥ ትርጉም በትርጓሜው ውስጥ በቁጥራዊ መልኩ ለመተግበር የሚያጸድቅ ሙሉ መሠረትን ይዟል፤ ነገር ግን በዕብራይስጥ ሰዋሰው ላይ በራሳቸው የሰጡት ባለሙያነት ጥያቄ ላይ የተመሠረተ የተሳሳተ ቅድመ ግምትን ተደግፈው የሚያቆሙት የተበላሽ ክርክራቸው በእውነቱ የአቅጣጫ ማስቀየሻ ክርክር ብቻ ነው።

በሃያ ስድስተኛው ምዕራፍ “ሰባት ዘመን” ተብሎ የተወከለው ፍርድ፣ በዚያ ክፍል አውድ ይታወቃል እንጂ፣ አንዳንድ የዘመናችን ቀን ቴዎሎጂያኖች የዕብራይስጥን ቋንቋ በማጣመም አይደለም። ዊልያም ሚሊር የደረሰበትን መደምደሚያ ምንም የዕብራይስጥ ቋንቋ ማጣቀሻ ሳይኖረው አቋቋመ፣ መነሳሳትም አስተዋውቆቱን ትክክል መሆኑን አጸደቀ። መላእክት የ“ሰባት ዘመን” ፍርድ የሚገኝበት የምዕራፍን አውድ

መሠረት አድርገው እንጂ፣ በዕብራይስጥ ቋንቋ ላይ ተመስርተው ሳይሆን፣ አስተዋውቆቱን መሩት።

የሃያ አምስተኛው ምዕራፍ አውድ የቃል ኪዳን መመሪያዎች የሚገለጡበት ሲሆን፣ ከዚያም ሃያ ስድስተኛው ምዕራፍ እነዚያን የቃል ኪዳን መመሪያዎች ለመጠበቅ የተሰጠውን የተስፋ በረከት ያቀርባል፤ ከዚያ በኋላም ዳንኤል ለእነዚያ መመሪያዎች አለመታዘዝ “የሙሴ እርግማን” ብሎ የሚጠራውን ይገልጣል።

ዐውዱ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ አንድ ቀን ለአንድ ዓመት የሚቆጠርበትን መርህ ይመለከታል። በዘሌዋውያን ሃያ አምስት ውስጥ ያሉት እነዚያ መጀመሪያ ጥቅሶች በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ አንድ ቀን አንድን ዓመት እንደሚወክል ያመለክታሉ። በዘፀአት መጽሐፍ ውስጥ፣ ሙሴ ለሰውና ለእንስሳ የሰባተኛው ቀን ሰንበት ዕረፍት እና ለምድር የሰባተኛው ዓመት ሰንበት ዕረፍት መካከል ያለውን ግንኙነት በግልጽ ያመለክታል።

ስድስት ዓመት ምድርህን ትዘራለህ፣ ፍሬዋንም ትሰበስባለህ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ታሰርፋታለህ እና ትተዋታለህ። ከሕዝብህ ድሆችም ይበሉ ዘንድ፤ ከእነርሱም የተረፈውን የሜዳ አራዊት ይበሉ። በወይን በታህሩ በወይራ በታህም እንዲሁ ታደርጋለህ። ስድስት ቀን ሥራህን ትሠራለህ፣ በሰባተኛው ቀን ግን ታርፋለህ፤ በሬህና አህያህ ያርፏ ዘንድ፣ የባሪያህ ሴት ልጅም እንግዳውም ይታደሱ ዘንድ። ዘፀአት 23፡10-12።

በእነዚያ ሦስት ቁጥሮች ውስጥ፣ ለሰዎችና ለእንስሳት የዕረፍት ቀን ከምድር ለሚሆን የዕረፍት ዓመት ጋር እኩል መሆኑ ሊታወቅ ይችላል። በዘሌዋውያን መጽሐፍ ምዕራፍ ሃያ አምስት፣ በመጀመሪያዎቹ አምስት ቁጥሮች ውስጥ፣ ከዘፀአት ምዕራፍ ሃያ፣ ቁጥር ስምንት እስከ አስራ አንድ ድረስ ካለው የሰንበት ትእዛዝ ጋር ፍጹም ተመሳሳይ የሰዎችው አወቃቀር እናገኛለን።

እግዚአብሔርም በሲና ተራራ ላይ ሙሴን ተናግሮ እንዲህ አለው፤ ለእስራኤል ልጆች ተናገር፡ እንዲህም በላቸው፤ እኔ የምሰጣችሁ ወደ ምድር በገባችሁ ጊዜ፡ ምድሪቱ ለእግዚአብሔር ሰንበትን ትጠብቃለች። ስድስት ዓመት እርሻህን ትዘራለህ፣ ስድስትም ዓመት ወይንህን ትቈርጣለህ፣ ፍሬውንም ትሰበስባለህ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ለምድሪቱ ፍጹም ዕረፍት የሆነ ሰንበት፣ ለእግዚአብሔር የሆነ ሰንበት ይሆናል፤ እርሻህን አትዝራ፣ ወይንህንም አትቈርጥ። ከመከርህ የበቀለውን በራሱ ያደገውን አታጭድ፣ ያልተቈረጠውንም የወይንህን ፍሬ አትሰብስብ፤ ለምድሪቱ የዕረፍት ዓመት ነው። ዘሌዋውያን 25፡1-5።

የሰንበትን ቀን ቅዱስ እንዲሆን አስብ። ስድስት ቀን ሥራህን ትሠራለህ፣ የሚሠራልህንም ሁሉ ታጠናቅቃለህ፤ ሰባተኛው ቀን ግን የእግዚአብሔር የአምላክህ ሰንበት ነው፤ በእርሱ አንተም፣ ልጅህም፣ ሴት ልጅህም፣ ወንድ ባሪያህም፣ ሴት ባሪያህም፣ እንስሳህም፣ በደጆችህም ውስጥ ያለው እንግዳህም ምንም ሥራ አትሠራ። እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን፣ ባሕርንና በእነርሱ ውስጥ ያለውን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ፣ በሰባተኛው ቀን ዐረፈና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባረከው ቀደሰውም። ዘጸአት 20፡8-11።

በአንድነት እነዚህ ሁለቱ የሰንበት ትእዛዛት የዘሌዋውያን ሃያ አምስትና ሃያ ስድስት አውድ ይለዩታል። መስመር በመስመር ተያይዘው ሲመጡ፡ “ስድስት ቀን ትሠራለህ፣ ሥራህንም ሁሉ ታደርጋለህ” እንዲሁም “ስድስት ዓመት እርሻህን ትዘራለህ፣ ስድስት ዓመትም የወይን በታህንን ትቈርጣለህ፣ ፍሬውንም ታሰበስባለህ” ብለው ይመሰክራሉ። “ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር አምላክህ ሰንበት ነው፤” እንዲሁም “ሰባተኛው ዓመት ለምድር የዕረፍት ሰንበት፣ ለእግዚአብሔር ሰንበት ይሆናል።”

በሰንበት ትእዛዛት ውስጥ፣ የሰዎች ሰንበት ይሁን የምድር ሰንበት፣ “ሰባተኛ” ተብለው የተተረጎሙት ሁለቱም ቃላት በዘሌዋውያን ምዕራፍ ሃያ ስድስት “ሰባት ጊዜ” ተብሎ የተተረጎመው ያንኑ ዕብራይስጥ ቃል ናቸው።

የዘሌዋውያን ምዕራፎች ሃያ አምስትና ሃያ ስድስት አውድ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት አንድ ቀን አንድ ዓመትን የሚወክል በሚለው ትንቢታዊ መርህ ውስጥ ተቀምጧል። እንዲሁም እኩል አስፈላጊ የሆነው የመጀመሪያ መጠቀስ ትንቢታዊ መርህ ነው።

በእነዚህ ሁለት ምዕራፎች ውስጥ መጀመሪያ የተጠቀሰው ነገር የአንድ ቀን ለአንድ ዓመት መርህ ነው። ዊልያም ሚሊር በገብርኤልና በሌሎች መላእክት መሪነት የዘሌዋውያን መጽሐፍ ውስጥ ያለውን “ሰባት ዘመናት” ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታትን የሚያመለክት ምልክት እንደሆነ እንዲለይ ተመራ፤ እርሱም በሃያ አምስተኛው ምዕራፍ መክፈቻ አምስት ቁጥሮች የተቀረበው የአንድ ቀን ለአንድ ዓመት መርህ የእነዚያ ምዕራፎች አውድ ከሆነው ጋር ፍጹም ተስማሚ ነው።

ታሪክ ዘመናት መጽሐፍ ጸሐፊው ባቢሎን የደቡቡን የይሁዳ መንግሥት ወደ ምርኮ እንድትወስድ የተፈቀደበትን ምክንያት ሲገልጽ፣ ምድሪቱ የሰንበት ዕረፍቷን እንድትደሰት ነበር አለ። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ምድሪቱ ዕረፍት እንደምትደሰት የሚገልጽ ሌላው ስፍራ በዘሌዋውያን ምዕራፍ ሀያ አምስትና ሀያ ስድስት ይገኛል። ባቢሎን እንደ መጀመሪያው የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት መንግሥት የነገሠችባቸው ሰባ ዓመታት፣ የምድር አውሬው እንደ ስድስተኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት መንግሥት የሚነግሥባቸውን ምሳሌያዊ ዓመታት ብቻ አያቀርቡም፤ እነዚያ ሰባ ዓመታት ደግሞ ለ“ሰባት ዘመን” የሙሴ እርግማን ቀጥተኛ ማጣቀሻ ናቸው።

በዳንኤል የመጀመሪያዎቹን ስድስት ምዕራፎች የሚወክሉትን ትንቢቶች ማጥናት ስንጀምር፣ የ“ሰባት ዘመን” እርግማን እንዲሁም የ“ሰባት ዘመን” በረከት በእያንዳንዱ ከእነዚያ ምዕራፎች አካል መሆናቸውን ማወቅ አስፈላጊ ነው።

እንዲሁም የሰባት ዓመታት ሰባት ዑደቶች ዑደት በሰባተኛው ወር በአሥረኛው ቀን፣ ይህም የማስተሰረያ ቀን በሆነው ቀን፣ የኢዮቤልዩ መለከት በመንፋት እንደሚለየው ማስታወስ አስፈላጊ ነው። ይህ እውነታ “ሰባት ዘመናት”ን ከዳንኤል ምዕራፍ ስምንት እና ቁጥር አሥራ አራት ያሉት ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናት ጋር ያቆራኛል። እንዲሁም የትንቢታዊ ዓመት ሦስት መቶ ስድሳ ቀናት እንደሆነ ማስታወስ አስፈላጊ ነው፤ “ሰባት ዘመናት” ለማጠናቀር ሦስት መቶ ስድሳ ቀናትን በተደጋጋሚ ሲደመሩ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት ይሆናሉ።

ዳንኤል በመጻፊቱት የኤርምያስ የገለጸውን የዓመታት ቁጥር በተረዳ ጊዜ፣ የእግዚአብሔር ሕዝብ በጠላት ምድር ምርኮኞች መሆናቸውን እውነታ ቢነቁ እንኳ፣ ንስሐ መግባት አስፈላጊ እንደሆነ ተለይቶ የተጠቀሱትን ምላሽ ክፍሎች ሁሉ የሚያካትት ጸሎት ጀመረ። በዳንኤል የዘሌዋውያን ምዕራፍ ሀያ ስድስት ጸሎት መጨረሻ፣ ገብርኤል ዳንኤል የ“ሰማውን” ራእይ፣ የሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናትን ራእይ እንዲያስተውል ተገለጠ። ገብርኤልም ለዳንኤል ሕዝብ ሰባ ሳምንታት “ተወስነዋል” ብሎ በመንገር ጀመረ።

ሰባ ሳምንታት በሕዝብህና በቅድስት ከተማህ ላይ ተወስነዋል፤ ዓመፀን ለመፈጸም፣ ኃጢአቶችንም ለማብቃት፣ ስለ በደልም ስርዮት ለማድረግ፣ ዘላለማዊ ጽድቅንም ለማምጣት፣ ራእይንና ትንቢትንም ለማተም፣ እጅግ ቅዱስ የሆነውንም ለመቀባት። ዳንኤል 9፡24።

በዚያ ጥቅስ “የተወሰነ” ተብሎ የተተረጎመው ቃል “የተቈረጠ” ማለት ነው፤ ስለዚህም ሰባ ሳምንታት ከሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናት እንዲቈረጡ ማለት ነው። ከሦስተኛው አዋጅ በፊት 457 ዓ.ዓ ጀምሮ፣ የዳንኤል ሕዝብ ሰባ ትንቢታዊ ሳምንታት የምሕረት ዘመን ይኖራቸው ነበር። ሰባ ትንቢታዊ ሳምንታት ከአራት መቶ ዘጠና ዓመታት ጋር እኩል ናቸው። ከሦስተኛው አዋጅ ከአራት መቶ ዘጠና ዓመታት በኋላ፣ በ34 ዓ.ም. ጥንታዊቷ እስራኤል እስጢፋኖስን በድንጋይ ትወግረው ነበር፤ ከእግዚአብሔርም ሙሉ በሙሉ የተፋታች ትሆን ነበር።

ሦስቱን አዋጆች የቀደመው፣ አራት መቶ ዘጠና ዓመታት የፈተና ጊዜ መነሻ ነጥብን የሚያመለክቱትን ምርኮ፣ ሰባ ዓመታት ነበረ። እነዚያ ሰባ ዓመታት ምድሪቱ አሮጌቱ እስራኤል ፈጽሞ ያልጠበቀችውን የሰንበት ዕረፍቶች እንድትደሰት ተሰጡ። ለምድሪቱ የሆኑት እነዚያ ሰባ ዓመታት የሰንበት ዕረፍት፣ በሙሴ መሐለ ላይ የተፈጸመ የአራት መቶ ዘጠና ዓመታት (ወይም የሰባ ሳምንታት ዓመታት) ዓመፅ ምክንያት መጡ።

በሌዋውያን ሀያ አምስት ያለውን ቃል ኪዳን ላይ የተፈጸመው የአራት መቶ ዘጠና ዓመታት ዓመፅ፣ ምድሪቱ ዕረፍቷን እንድትደሰት ሰባ ዓመታት ምርኮን አመጣ። ይህም ሰባ ዓመታት ምርኮ ሦስት አዋጆችን አስከተለ፣ እነርሱም ለጥንታዊት እስራኤል ሌላ የአራት መቶ ዘጠና ዓመታት የፈተና ዘመን ምልክት ሆኑ። እንግዲህ ሁለት የፈተና ዘመናት፣ እያንዳንዳቸው የአራት መቶ ዘጠና ዓመታት እንደሆኑ እናያለን። እነዚህ ሦስቱ አዋጆች የሦስቱን መላእክት መልእክቶች ያመለክታሉ፤ ከእነዚህም መካከል የመጀመሪያው በ1798፣ በሰሜናዊው መንግሥት ላይ የነበረው “ሰባት ዘመናት” የተባለው የመጀመሪያው ቍጣ መጨረሻ ላይ ደረሰ። ሦስተኛው መልእክትም ከሦስተኛው አዋጅ በኋላ ከሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት በኋላ፣ በጥቅምት 22 ቀን 1844 ደረሰ፤ በዚያም ጊዜ “የቍጣው የመጨረሻ ፍጻሜ” ደግሞ ደርሶ ነበር።

በመጀመሪያው ቍጣ መጨረሻና በመጨረሻው ቍጣ መጨረሻ መካከል ባሉት አርባ ስድስት ዓመታት፣ ኢየሱስ የሚለራውያንን ቤተ መቅደስ መሠረት ጣለ፤ የመሠረቱም ድንጋይ “ሰባት ዘመናት” ነበረ። ያ ድንጋይ በመጀመሪያ ለአድቤንቲዝም ወይም የመሠረት ድንጋይ (ካልሆነም የማሰናከያ ድንጋይ) ሊሆን የተወሰነ ነበር፤ በመጨረሻም ወይም የራስ ድንጋይና የድምዳሜ ድንጋይ (ካልሆነም የመቃብር ድንጋይ) ሊሆን የተወሰነ ነበር። በ1798 እስከ 1844 ባለው ታሪክ ውስጥ የሦስቱ መላእክት መልእክቶች መድረሳቸውን የሚወክሉት ሦስቱ አዋጆች፣ የዳንኤል መጽሐፍ የመጀመሪያዎቹን ሦስት ምዕራፎች ደግሞ ይወክላሉ።

በሚቀጥለው ጽሑፍ ውስጥ የመጀመሪያዎቹን ስድስት ምዕራፎች መመርመር እንጀምራለን።

“የዳንኤልና የራእይ መጻሕፍት በተሻለ ሁኔታ በሚገባ ሲረዱ፣ አማኞች ፈጽሞ የተለየ የሃይማኖት ልምምድ ይኖራቸዋል... ከራእይ ጥናት አንድ ነገር በእርግጥ ይረዳል፤ ይኸውም በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ያለው ግንኙነት ቅርብና የተወሰነ መሆኑ ነው።” The Faith I Live By, 345.